

Vesna Dedić
Milojević

*Ti si meni
sve*

■ Laguna ■

Copyright © 2012, Agencija Media, Beograd
Copyright © 2012 ovog izdanja, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Lenki i onima kojih se pod Ostrogom uvek setim

maj 2012.
brod na italijanskoj obali

„Marinela Savić ima izraz lica kao Hičkokove plavuše... Nosi vidno brendirane krpice kao da su joj lično Dolče i Gabana platili da ih promoviraju. Ima gestikulaciju razmazane dive. Voli da za nju govore da je *walking billboard* i žena koju niko ne može žednu prevesti preko vode. Kada ulazi u prostoriju, Marinela deluje kao da su je naterali da napusti nešto mnogo lepše i za nju preče. I uvek odaje utisak da samo što nije pokupila stvari i otišla“, tako bi me slepom čoveku predstavila moja najbolja drugarica Tamara Smiljanić sa kojom sam se upoznala na prijemnom za klasu glume. Bilo je to osamdesetih godina prošlog veka.

Sa nama je studirala i pokojna Nadežda koju bih opisala kao devojku sa gestikulacijom pametne tatine princeze. Više od svega volela je da svi znaju i osećaju koliko je plemenita duša. Kako bi sprečila zavist, pokušavala je da u očima drugih umanjí svoj uspeh, talenat i lepotu. Nije uspela. Za razliku od Nadežde, Tamara je imala

gestikulaciju rezignirane pankerke i bilo joj je potpuno svejedno ko kosi, a ko vodu nosi.

Pokojna Nadežda je ostala princeza do smrti. Tamara je od razmažene pankerke prošla stotinu faza da bi stigla do ove današnje u kojoj je Goranova, Anđelina i Vjerina serviserka.

A ja? Sinovima pokušavam da zabranim da odrastu pre mene. Bolje je delovati kao razmažena kučka nego kao karakterna mučenica. Dostojanstvenije je.

Priče o meni kao o razmaženoj divi krenule su da kruže po Beogradu od trenutka kada sam se na prijemnom za klasu glume pojavila sa dečkom koji me je dovezao u žutom kabrioletu.

Sećam se tog dana. Bila sam najlepša među kandidatkinjama, a bilo nas je petsto. I najzgodnija! I najskuplje obučena! Kokoške su mislile da neću proći prijemni. Podrazumevale su da sam ovca koja ima dečka krimosa i nosi original *Pradine* sandalice, za razliku od njih kojima je propast komunizma nametnula buvljak stajling.

Na prijemni za glumu došla sam kao „vukovac“ i našla se među tim padavičarkama koje nisu imale pojma ko je Mišima, čiji sam odlomak iz romana *Zlatni paviljon* govorila. Nisu imale pojma šta se u tom trenutku igra u Londonu, a meni su pozorišne scene Evrope bile obavezni deo provoda zahvaljujući dečku krimosu.

Tog mog prvog dečka, Belog K., većina vas zna. Bio je čuveni probisvet i kriminalac, devedesete su ga nazivali „vitezom ulice“.

Na četvrtoj godini fakulteta udala sam se za „srpskog kralja mesa“, gospodina Savića. Elem, znate i njega

– sigurno ste u poslednjih dvadeset godina bar jednom pročitali novine ili gledali prvih šest minuta *Dnevnika RTS-a*.

Rodila sam mu tri sina i obišla ceo svet sa dadiljama. Dadilje se nikada sa nama nisu fotografisale za novine. Vama su poznate i fotografije i moji kupaci kostimi i moje grudi koje izviruju iznad glava tri mališana sa kojima je „popularna majka na Karibima našla predah od uspešne pozorišne sezone“.

Kada smo sve tri imale po trideset osam godina, sve se izmenilo. Nadežda je umrla, Tamara se razvela od Marka i zaljubila u Gorana Mijovića sa kojim je vantelesnom oplodnjom dobila bliznakinje, a ja sam se razvela i nastavila da se zabavljam sa biseksualcem Željkom Kopiclom mlađim od mene šesnaest godina.

Kada sam otkrila njegovu vezu sa skiperom, pokušala sam da se ubijem.

I to znate iz novina, ali ne znate da je Željko Kopicl zahvaljujući svojim gej vezama u vladajućoj stranci postao diplomata. Trenutno je u Rimu, a s njim je i supruga. Sećate li se one mlade glumice koja se slikala za *Plejboj* i onda nestala? Da, njome se oženio i dobio kćerku.

A ja? Postala sam kraljica tabloida kada sam se, posle pokušaja samoubistva, odala smirujućem dejstvu alkohola i vezama sa mlađim muškarcima. I alkohol i mlađi muškarci su odlični anksiolitici. Sa svojim zgodnim „beba-ma“ obilazila sam sve destinacije na kojima sam nekada boravila sa dadiljama i nesnosnom decom. Fotografije sa tih romantičnih putovanja nikada nisu objavljene u novinama jer sam imala poštovanja prema svojim sinovima i roditeljima mojih mladih ljubavnika. Te fotografije

sam brisala sa računara i mobilnog da mi ih sinovi ne bi pronašli. Bebe su u mom sećanju živele do pritiska na taster „delete“.

Većina za mene govori da sam lepa u pičku materinu, ali površna, teška, bogata, ostvarena, hladna, proračunata... Mojim likom i delom se bave gotovo svi u ovoj balkanskoj čaršiji. Lik uvek stavljaju ispred dela. To me je nerviralo dok sam bila mlada, a sada više volim kada mi kažu da sam i dalje dobra riba nego kada me hvale kao glumicu. Ako u kafani naručim jednu čašu vina, po gradu se priča da sam naručila pet flaša i ubila se kao majka. Kada u televizijskoj seriji odlično izgledam, onda kažu da i nisam neka glumica. Sećam se da su, kada sam odigrala najbolju ulogu u matičnom pozorištu, svi govorili da sam se ugojila i ostarila. Sećam se perioda kada nisam imala frajera pet meseci. Svi su se došaptavali i pitali: „Ma ko bi normalan sa njom?“ Sada kada imam ljubav, kažu: „Ma pusti, ko zna o kakvom je tu interesu reč.“ I tako... Većina tih stvari nije osvanula u tabloidima zahvaljujući Saviću koji je u upravnim odborima firmi koje se u tim magazinima oglašavaju.

Tamara me je podstakla da, kao vid mentalnog povraćanja koje mi je neophodno u ovom trenutku, počnem da pišem roman *Ključ od sunca, ključ od srca*. Da, te večeri kada je čak dala i naslov romanu, pričale smo o tome kako bebe plaču kada majka zatvori vrata ili lopta ode na drugi kraj sobe. To je zbog toga što bebe nemaju svest o tome da onaj ko ode može i da se vrati. Odrasli plaču jer se nadaju da će se nešto što je prošlo i neko ko je otišao vratiti, iako znaju da neće.

Tamara je te večeri tvrdila da svi mi čitav život provodimo sa osećajem krivice zbog toga što smo nekog ostavili i što smo nešto pogrešno uradili pa su drugi zbog toga napustili nas.

Jednom, ali časna reč, samo jednom u životu sam se vozila gradskim prevozom. Uvek sam imala ili dečka ili dovoljno novca da se po gradu krećem kolima. Tog dana nisam imala keša za taksi, a pošto sam izgubila mobilni nisam znala PIN kodove ostalih kartica. Stajala sam na autobuskoj stanici. Bogatašica među radničkom klasom. Košava me je šibala po dekolteu koji nije bio pokriven *Barberijevim* mantilom. Nije mi se išlo kući, a morala sam. Kod kuće su me čekali čekali muž, deca i maserka, a bez mobilnog i PIN kodova nisam ni mogla da odem na drugo mesto. Nisam imala ni prijatelja koji me ne bi osudio ako mu kažem da želim da pobeegnem od svih i svega. Tih dana, često sam u sebi ponavljala „pustite me, pustite me“. Bila sam ljuta što sam kasno shvatila da bi mi život bio lepši da sam bila malo vrednija, odlučnija, hrabrija... Samo da sam na vreme shvatila šta i koga želim da gledam u svojoj kući. Ma ja u stvari nisam ni želela da imam svoju kuću.

Potom sam ušla u pogrešan prevoz. Naslonjena na prozor trole, pokušavala sam da se setim kada sam istinski bila srećna. Bila sam lepa i tužna dok sam se ogledala u staklu. Posmatrajući nepoznate delove grada, sećala sam se onih trenutaka kada sam bila lepa i srećna samo radi sebe. A njih nikada nije zabeležio foto-aparat.

Trenuci najveće sreće nikada nemaju trećeg svedoka koji će tu sreću da zabeleži. To mi je baš krivo.

Promenila sam nekoliko prevoza i, ljuta na sebe, konačno ušla u kuću. Muž, deca, kućna pomoćnica, maserka i moja savest su me besno pitali gde sam to bila. Kasnije su, i dalje ljuti što nisu dobili odgovor, za ručkom svi ćutali. Kada sam bila spremna da im kažem gde sam bila, oni su se već razišli po svojim sobama i nadneli nad kompjutere ili dnevne novine. Maserka je ljutito rekla da ima zakazanu drugu mušteriju.

Nesigurna u to gde sam sve bila, sedela sam sama za stolom i dovršavala obrok po kojem sam znala koji je dan u nedelji. Posle sam pokušala da otaljam minimum radne obaveze u okviru porodice. Pitala sam sinove šta imaju za domaći, ali nisam slušala njihove odgovore. Bilo me je baš briga za domaće zadatke. Vrtela sam kanale i trudila se da zaboravim zbog čega sam ljuta. U grudima me je pritiskala tuga, koju sam u razgovorima sa Tamarom nazivala besom, stresom, brigom... Stres zvuči bezazalnije od tuge.

Kad sam bila mlada pogrešni roditelji i pogrešni ljudi zamaglili su mi predstavu o onome za šta sam zaista sposobna i onemogućili da otkrijem šta istinski želim. Sada sam shvatila da mi je telo ostarilo pre nego što mi je pamet pokazala ključ od srca i ključ od sunca.

Kada sam ostarila, osećaj krivice koji su mi nabijali drugi sprečavao me je da učinim nešto što bi samo mene usrećilo. „Pobeći, pobeći“, govorila sam ispod ćebeta dok sam okretala leđa zidu. Osećala sam težinu okova koje su mi stavili bračni zavet, deca, krediti, lekarske dijagnoze, prijatelji koji svaki razgovor počinju sa „ti ne smeš“, „ti

moraš“, „ti si“. Zbog tih milion „ti si“ ne umem da sastavim rečenicu koja počinje sa „ja sam“.

Ja sam ključeve od srca pronašla sa Belim K. kada sam imala sedamnaest godina.

Ključ od srca i sunca sa Sašom Preradovićem kada sam prešla četrdesetu.

Ključ za zaborav tražim. A moram da zaboravim ako hoću da isteram ovu tugu iz grudi. Ne stres, već tugu!

Osećaj krivice više nemam. Smirena sam i vedra na ovom brodu.

U međuvremenu, između srca i sunca, između Belog K. i Saše P. koji su – sad znam – bili san, dešavao mi se stvaran život.

Dok ovo pišem osećam na dlanovima poljupce Belog K., zagrljaj Saše Preradovića, gledam u fotografiju moja tri sina sa njihovim ocem i šaljem preko *Fejsa* poruku Željku Kopiclu koji mi piše o svom novom ljubavniku:

„Među drugovima nema tajni. :-)“

Dok posmatram kapetana broda koji mi dosipa vino izgovaram:

„Kako ti zvuči naslov romana *Ti si meni sve*?“

„Ko to kaže, on njoj ili ona njemu?“, pita me zgodni kapetan uživajući u mirisu vina.

„On njoj“, izgovaram i zadovoljno okrećem glavu ka pučini čuvši njegov prevod naslova na maternji italijanski.

**kraj avgusta 2011.
Beograd, Senjak**

Taksi koji smo naručili za vožnju do aerodroma došao je deset minuta ranije ispred moje vile.

„Poneo si punjač za mobilni?“, pitam sklanjajući sa šanka šoljice kafe i pepeljaru.

„Jesam, ljubavi“, kaže Saša.

Prstima vuče ivicu moje lila satenske pidžame i privlači me k sebi.

„Pasoš?“, progovaram.

Imam knedlu u grlu.

„Jesam, ljubavi“, odgovara Saša.

Svojom donjom usnom skuplja mi suze.

„Mene? Da li si mene poneo?“

Bezuspješno se trudim da unesem malo vedrine. Saša će biti odsutan tri meseca.

„Tebe ostavljam ovde, ali ćeš mi svake sekunde biti u mislima.“

„Šta sam ja tebi, Saša?“

„Ti si meni sve, Marinela.“

„I voliš me?“

„Celu. Nemoj da plačeš. Vraćam se brzo. Tri meseca će brzo proći. Znaš da mora tako“, kaže Saša i ljubi me u vrat dok se ja gušim u suzama.

Uvek je lakše onima koji odlaze. Novi aerodrom, novi grad, nova poznanstva. Oni koji ostaju moraju da popune prazninu koju u svakodnevici ostavlja onaj koji je otišao.

A Saša? On je moju letargičnu svakodnevicu, prepunu usiljenih pokreta i rutinskih obaveza, tokom poslednjih godinu dana učinio podnošljivom i lakom.

Kada me snažno zagrlj preko desnog boka i pre nego što ga uhvati san, poljubim mu nadlakticu i kažem:

„Volela bih da ostanem ovako zagrljena do kraja života. I da me svi zaborave.“

On uvek zaspi pre mene.

Lepo mi je da ostanem još malo budna i uživam u osećaju da imam sve što želim, da ležim ušuškana u njegovom krilu, sa njegovim rukama koje me čvrsto drže čitave noći, sa njegovim usnama koje su na mom ramenu i koje me poljube svaki put kada se tokom noći okrenem u krevetu.

„Gde ćeš?“, upita me uplašeno kada pred zoru krenem do toaleta i snažno me privije uz sebe kada se vratim u krevet.

Bojim se noći kada ćemo zaspati svako na svojoj strani kreveta. Tada ćemo početi da trošimo kusur od ljubavi. Obećali smo jedno drugom da ćemo prepoznati taj trenutak i razići se. Bez kusura. A to je teško. Uvek nas nešto tera da ostanemo zajedno i kada prestanemo da se držimo za ruke, i kada prestanemo da vodimo ljubav svakog dana i kada prestanemo da s nestrpljenjem iščekujemo pogled

koji nas uvek učini srećnim usled spoznaje da nas taj neko voli i da smo mu važni.

Na stepeništu ispred moje vile Saša spušta kofer i okreće se, a ja trčim niza stepenice da ga još jednom poljubim.

Ljubim ga kao dete koje odlazi i ne zna šta je u majčinoj glavi. Kao ljubavnika u čijem odsustvu će mi se čitavo telo cepati od straha da će se neka druga uskoro uvući u njegov zagrljaj. Kao čoveka koji me godinu dana voli celu, bez zadržke.

„Šta ćeš da radiš večeras?“, pita me preko telefona čim je ušao u taksi.

„Plakaću“, odgovaram ulazeći u kuću i sleđena zastajem pred prizorom sobe, fotelje i kreveta u kojima od večeras njega neće biti.

Pričamo telefonom sve vreme dok on putuje ka aerodromu. Ja se smejem kroz suze dok Saša govori taksisti da pojača radio.

„Zamisli... na *Radiju S* je naša pesma.“

Sipam vino dok preko mobilnog slušam *Od usana do stopala* i stidim se sebe jer ovako nisam plakala ni kada sam prvi put pratila decu na rekreativnu nastavu.

„I nije mi ništa tražio, ali me je celu obuhvatio pogledom“, podsećam Tamaru na naše omiljene stihove sa Akademije. Pričamo preko *Skajpa* koji sam uključila kada je Saša ušao u avion i isključio mobilni.

Imam četrdeset tri godine života i za sobom: dvadeset četiri godine seksualnog iskustva, dvadeset godina radnog staža, osamnaest godina braka, dve godine staža raspuštenice. Pored toga, imam tri sina od devetnaest,

šesnaest i petnaest godina i ideju da narednu polovinu života posvetim sebi.

Imam potrebu za tišinom.

Ne podnosim uključen televizor, viku komšija, zvuk motora. Ne podnosim neispavanost, glad, pomisao na smrt i neusphe svoje dece.

Ne podnosim glas bivšeg muža, reditelje početnike, hladno vreme, sitniš u novčaniku i pogled na kopije poznatih marki na mladim devojkama.

Smaraju me svi ljudi koje ne volim iskreno.

Ne podnosim razgovore o nebitnim stvarima.

U poslednje vreme istinski sam srećna samo na Sašinom ramenu – Sašinom levom ramenu. Svim prethodnim frajerima sam spavala na desnom ramenu, a Saši, eto, na levom.

Volim da odem na Nadeždin grob i ćutim. Volim da odem i kod Tamare u Pržno. Omiljeni trenutak večeri mi je kada njene bliznakinje zaspe i Goran pođe u ribarenje, a nas dve sipamo lozu i dignemo noge na ogradu terase.

Volim da na terasi u Pržnu pevam *Zlatni dan* i posmatram svetla Budve preko crne pučine.

Spoj mirisa mora, loze i dečje pene za kupanje uvek mi izmami dubok uzdah. Tada pomislim da sam srećna jer sam zaboravila sve čekajući da mene svi zaborave.

Tamarine kćerke Anđela i Vjera me opuštaju jer su male i poljupcima i zagrljajima izražavaju zahvalnost za svaki lep gest. Moji sinovi su veliki i odavno podrazumevaju da će od mene dobiti sve bez nadoknade, emotivne kompenzacije ili bar kurtoaznog „hvala“. To je počelo od trenutka kada su me umesto sa „mama“ počeli oslovljavati imenom.

Ponekad se osećam kao bankomat i brzi servis za rešavanje njihovih iznenadnih problema.

Boli me kada najmlađeg sina uzmem za ruku dok gledamo film, a on se nasmeje i odgurne me. Tada sam tužna i sećam se kako su me njegove ruke nekada čvrsto držale kada bih ga predavala dadiljama pre nego što ću krenuti na probu u pozorištu.

Tamara se ljuti na mene kada kritikujem sinove i misli da sam razmažena.

„Besna si na sve ljude kada ne ispune bespogovorno tvoja očekivanja“, govori mi još od studentskih dana.

Možda je u pravu. Čitavog života sreću merim količinom svojih ispunjenih očekivanja.

Istina je i da ne volim iznenađenja jer ne umem da reagujem u situacijama koje nisam očekivala. Sve lepo što mi se desilo, a da to prvo nisam poželela, prošlo je pored mene bez izliva radosti. Greška. Sreća je kada ništa ne očekuješ i kada nešto lepo umeš da prihvatiš bez straha i u trenutku kada ti se desi.

Strah od toga da mi neko ne poremeti život, strah da me neko ne izneveri, strah da ne ispadnem naivna... Svoje strahove sam pretvorila u principe. Osnova mog karaktera nije čvrstina, kako već ljudi oko mene misle i govore, već nadmeni strah.

Saša Preradović me je posle mesec dana zabavljanja zaprosio dok smo jeli rolnice od bundeve u mirnom lokalu pored ministarstva u kom je radio kao šef kabineta.

„Hoćeš li da se udaš za mene?“, upitao me je iznenada dok je viljušku i nož unakrsno stavljao na prazan tanjir.

Saša ne može ni o čemu da razgovara na prazan stomak.

„Ne, nikada. Ni za koga se neću udati“, odgovorila sam smejući se dok mi je telo bilo ukočeno pod njegovim odlučnim pogledom.

„Da li bi želela da imamo dete?“, nastavio je tonom kojim se verovatno obraća ministru. Kao da je izgovorio „sednica Vlade danas u dvanaest, prisustvo obavezno“.

„Ne, nikako. Ja sam sa rađanjem završila pre tridesete. Imaš sina iz prvog braka. Hajde da uživamo samo nas dvoje“, rekla sam Saši koji me je pogledao popreko, platio račun, pridržao mi jaknu i po izlasku iz restorana me obavestio da više zajedno nemamo šta da tražimo.

„Odjebi budalu! Odakle mu pravo da ti postavlja takva pitanja? Kreten!“, vikala je Tamara narednog jutra preko *Skajpa*.

Bila sam podbula od neprospavane noći u kojoj sam preterala sa vinom i cigaretama.

Drugog dana, pošto se Saša nije javio, postala sam svesna da se vraćam u staru fazu „alkohol i tuga“. Posle dva dana provedena u istoj fotelji, u istoj spavaćici i sa čašom pića prvi put sam osetila da želim da rodim dete.

Dete bi me smirilo, podmladilo, odagnalo bi mi strahove. Tako sam razmišljala već neko vreme.

Kada sam to rekla Tamari, približila je glavu monitoru i sa ciničnim osmehom mi rekla:

„Pokaži mi flašu! Da vidim, koliko si od sinoć popila?!“

Saša se posle dva dana ćutanja pojavio na mojim vratima noseći kroasane i dve velike plastične čaše sa ceđenim grejpfutom. Gledao me je iz hodnika tako da sam čitava, sa svim svojim patnjama, sumnjama i strastima, stala u njegov vojnički pogled. Stavila sam ruku na kopču njegovog kaiša i odvukla ga do trpezarijskog stola.